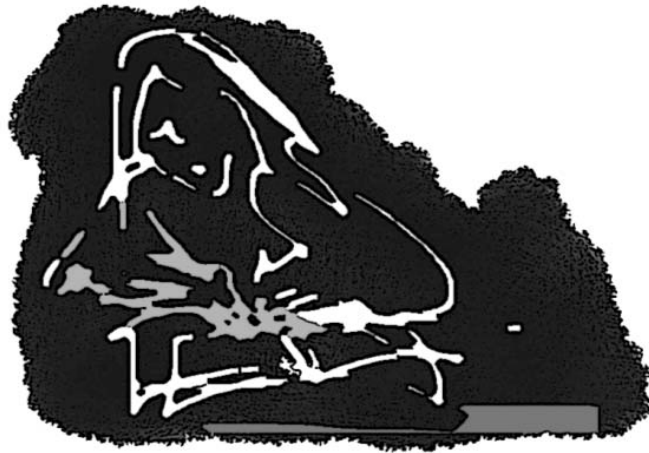

Nhật ký

12A3

(Thương gửi về thầy cô và các bạn Nguyễn Du 12A3 niên khóa 1982-1983)

Thứ năm 30/12/1982

Bầu trời quang đãng, nắng bắt đầu lên trải vàng trên những tàn lá xanh màu xuân mới. Một ngày lại bắt đầu, vạn vật giờ đây mang đầy sức sống: cây xanh lá, hoa khoe sắc, nắng chan hòa nhuộm vàng khắp nơi và gió mơn man thì thảo cùng cây cỏ. Tất cả đều mang chung một ý nghĩa: Xuân đã xuất hiện.

Mùa xuân đến mang sức sống tràn đầy, mang tươi vui hy vọng, an ủi cho những kẻ khốn cùng, rủi ro với vận mạng thi cử không mấy khả quan. Và Xuân càng được hâm mộ hơn khi nó đến đúng lúc xua tan mọi u ám, ngặt nghèo của bốn phận học trò, khi mọi đường cong, tròn, thẳng, xiên, đứng, ngang... những công thức chứng minh, những địa danh, đặc điểm, quy tắc... được tạm thời vứt vào một xó xỉnh nào đó. Sự việc thật đơn giản và hợp lý hết sức. Thế là ta cứ xếp bút nghiên lên đường.

Trời đẹp, cảnh đẹp, lớp đẹp, giáo viên đẹp... và cả giờ học cũng đẹp biết bao. Mở đầu là giờ thể dục "tự do", tha hồ cho thiên hạ chọn lựa mô hình luyện tập: đi, đứng, ngồi, dạo chơi... kết hợp với động tác của tay chân: quơ cào chỉ trở, hoặc chạy rượt nhảy đá loạn xạ... và sự nhanh nhẩu của mồm miệng, la hét nói cười... cả ăn nữa. Mỗi người mỗi kiểu trông phong cảnh thật sinh động, hấp dẫn vô cùng.

Nhưng rồi cái thế giới tự do ấy phải chấm dứt một cách lạ lùng nhường chỗ cho khoảng không gian tưởng chừng như đang phiêu lãng xứ người, với những âm thanh xù xì to nhỏ bay lên kết thành chữ ENGLISH. Để thử tài và nhất là để giáo đầu lũ trẻ, bà giáo cho thí nghiệm bài kiểm tra 15 phút. Thật là cơ hội cho những "ranh nhân" nhón nháo, thừa nước đục thả câu và cũng chỉ có trời mới biết sao bà ấy lại cho đề rộng đến mức ấy. Người ta xầm xì, thăm hỏi lẫn nhau, bỏ qua chuyện học hặc khi nãy và canh chừng hộ nhau, thừa dịp bà giáo quay lưng chép bài thì cùng một lúc nhiều tiếng sột soạt vang lên, rồi những con mắt liếc nhanh, những bàn tay ghi ghi chép chép các mẫu tự khó nhớ ấy vào tay, giấy nháp, mặt bàn... hay bất cứ cái gì có thể nhìn được. Năm phút ơn huệ trôi qua đó trôi qua, cơ hội ngàn năm bay mất, chỉ tội cho những kẻ ngây thơ, thiếu kinh nghiệm chưa làm ăn gì được, nhỏ Trang bên cạnh hài lòng với kết quả có được và tự nhủ rằng mình chưa đến nỗi chậm chạp như thế. Nhỏ Yến vội vã quay hỏi ông Hiền, nhóc Hùng hỏi băng quơ "đặc biệt là gì mậy?" tức thì ở phía bên kia bóng chàng Khương chồm sang nhiệt tình "s p..e..c..i..a..l". Ông bốn mắt ngòai đăm chiêu tư lự, hồn chẳng biết có ở đây không hay lại bay sang láng giềng rồi?

Trong lúc ấy thì cô Minh vẫn thản nhiên im lặng và theo dõi tình hình, bỗng có tiếng “chú sóc” vang lên:

_ Hưng! Sao bây giờ tập mậy?

Thôi thì còn chỗ nào để nói, trắng trợn đến thế là cùng đến nỗi cô phải buồn cười kêu lên:

_ Tụi này giờ nó loạn quá rồi, nó dám giỡn cả tôi.

Bóng lão Chí ngo ngoặt đằng sau:

_ Cô, Hùng nó hỏi anh dũng là gì cô?

_ Anh dũng là anh hùng đó, mà anh hùng không được thì là anh hào.

“Đại tướng” mỉm cười đỏ mặt khi nghe nhắc đến tên.

Cô tiếp tục:

_ Này Ngọc, bộ em định làm thợ in hay sao? Học hướng nghiệp rồi chọn nghề in cho mình hả?

Lớp trưởng thanh minh:

_ Thợ chép chữ không phải thợ in cô.

Hết giờ, mọi người đành dứt bút nộp bài.

Thế dục giữa giờ cả lớp viện lý do chép bài nên xù.

Giờ toán đến mau với sự lo lắng, hồi hộp đầy lòng, tuyên bố kết quả thi kiểm tra. Khuôn mặt thầy Phong hơi nghiêm nghị pha chút giễu cợt trong nụ cười, chậm rãi lên tiếng:

_ Kỳ này mấy em làm giỏi thật! bao nhiêu đây (thầy giơ hơn nửa xấp) dưới trung bình, một, hai... thầy Hồ với thầy Trung nói “tụi nó học cái gì đâu mà, hay là giỏi quá rồi nên mấy bài dễ vầy tụi nó chê”.

Tiết 5 được nghỉ giờ Sinh -cô Hoa- đỡ phải nhìn sự thật phũ phàng vì điểm số không như mong đợi. Lão Chí lên thảo luận xem đồng bào quyết định đi picnic đã ngoài ở đâu. Học hành lơ mơ thế kia mà cứ đi chơi thôi, mặc kệ đời còn dài mà.

Thứ bảy 22/01/83

Một tiếng keng khô khan vang lên kéo dài.

Giờ đạo đức đến, cô Hoa xuất hiện xinh đẹp, rực rỡ như màu áo dài cô mặc và cô càng dễ thương hơn nữa khi tuyên bố

không kiểm tra miệng tiết này. Bọn học trò mỉm cười thoải mái.

Và bây giờ lòng tự trọng, tự ái, nhân phẩm, danh dự đã được tiếp thu nơi mỗi người và trong tưởng tượng của ai đó đang mơ cho mình một mẫu hình lý tưởng cho tương lai.

.....

Đùng!!!

Bọn con gái nhảy nhồm lên cả. Mùi khói pháo và tiếng nổ nghe thật dễ ghét. Nhỏ Hạnh phản đối bằng cách bỏ ra ngoài, người khác bịt tai cúi đầu lo sợ, kẻ nọ nhìn ngang ngửa tìm thủ phạm... thì ra là hấn, cái lão lớp trưởng đoảng vị chắc buồn phiền đang đong đầy đây đây chứ gì. Mỗi lần bị một vố đau đớn về tình cảm, lão ấy thường hay mất hồn, làm việc không ý thức và loạn cả lên. Thôi thì cũng thương tình tha thứ, nhưng lại:

Đùng!!!

Lần này nổ lớn hơn bà con phản ứng quyết liệt, không tha thứ nữa, nhỏ My, Hy bỏ ra ngoài sau khi nói mát:

_ Đốt mấy viên rồi Chí, còn không? Sao hà tiện vậy, không mua thêm mà đốt.

Hành lang ngập nắng chói chang, bọn con gái nhăn mặt trông ngóng:

_ Sao giờ này cô Hoa chưa lên nhỉ? Nhỏ Hy thăm chừng.

_ Chắc cô nghĩ rồi.

_ Không đâu, nhà cô gần sức mấy mà nghĩ, tại chưa lên đó. Nhỏ My làm cụt hứng của mọi người.

Và đúng như vậy, dáng vẻ yêu kiều, yểu điệu của cô Hoa đã xuất hiện.

Bài mới cứ thế tiếp tục cho đến hết giờ.

Cúp điện... thế là vui vẻ cả làng, 12A3 rất ghét thể dục.

Mười năm phút ra chơi qua mau để rồi thấy bộ mặt cau có của ngài chủ nhiệm Thuận Quan.

_ Giờ này giờ của tôi phải không?

Mọi con mắt ngo ngác đổ dồn.

_ Đâu phải thầy, giờ này là chính trị.

_ Thầy Thiếp bên kia kia, đổi thời khóa biểu rồi.

Sấm sét bắt đầu đổ.

_ Sao mấy đũa kia... đâu hết rồi? Thầy chỉ tay về hướng cuối lớp.

_ Hình như mấy đũa đi xem điện kinh gì rồi thầy. Lớp trưởng trình bày.

Đôi mày ngài cau lại:

_ Lớp trưởng cho tôi cái danh sách những người trốn tiết đó, còn vụ sổ liên lạc em nào không nộp trừ 5 điểm hạnh kiểm tháng này.

Ồi thật là đau khổ và oan ức, cả bộ ba nhỏ Dung, Hạnh, Tuyền đều bị trừ điểm cả.

Thứ Năm 27/01/83

Tiết toán đầu tiên trôi qua nhanh với những công thức của hình trụ, hình nón... chao ôi là mệt lử. Đề đền bù cả lớp được nghỉ xả hơi giờ thể dục. Lũ nhóc phân tán khắp nơi chủ yếu là nhảy xuống căn tin.

Thời gian ăn chơi nhảy nhót qua thật nhanh.

Giờ Sử kế tiếp của thầy Bích, như những bài học mang tên: khô khan, nặng nề... và cái sợ nhất là dài lê thê. Giáo viên bộ môn cũng mang nét ảnh hưởng phản chiếu, người gầy nhom, bảo thủ ("đặc điểm di truyền" của các cụ ngày xưa) và nóng giận bất thường.

Lúc nào thầy cũng lo lắng khuyên răn:

_ Thầy không khảo bài nhưng tụi con phải học bài vì năm nay là năm thi nên phải cố gắng, chứ tụi con còn học lớp 10, 11 thì thầy cần gì phải thúc giục, cái điểm nó không quan trọng con à.

Nhưng bọn học trò quỷ quái có ghi tâm lời thầy đâu. Bệnh lười vẫn ngự trị nơi tâm can, chúng chỉ cảm thấy hạnh phúc, sung sướng khi không bị trả bài mà thôi. Chả thế khi nghe thầy tuyên bố chúng đã sướng rên lên, lập tức những nụ cười lại nở, những tiếng động lại vang. Lời dặn dò của thầy bay theo mây khói. Chẳng trách sao thầy cứ mãi nhắc nhở hoài.

Hôm nay trông thầy vui vẻ hẳn lên, tâm sự nhiều hơn thường ngày.

_ Sắp Tết rồi phải không các con. Năm nay thầy đã 62 tuổi rồi, vì là năm cuối của

đời nhà giáo nên thầy muốn tụi con phải đậu nhiều. Năm ngoái trường Nguyễn Du này có một em đậu cao nhất toàn thành, 39 điểm mang vinh dự về cho lớp, trường. Vậy tụi con năm nay cũng phải cố gắng như người ta. Thời gian qua mau lắm các con, mới ngày nào thầy còn là học trò trung học trường Bưởi- trường lớn nhất Bắc kỳ. Trình độ hồi đó khó hơn nhiều, thí sinh phải thi nhiều lần, thi vấn đáp, làm bài viết... mới đậu được bằng diplôme. Có bằng đó vinh dự lắm con à. Hồi đó thầy cũng như tụi con thôi 16,17 tuổi vậy mà nay thầy đã 62 rồi, mấy chục năm, rồi đây tới phiên các con lúc nào đó cũng sẽ tới 62 thôi và lúc đó thì xương thầy đã mục rồi.

Cả lớp im lặng lắng nghe, có gì bồi hồi, lo sợ trong tâm tưởng: thời gian, suy nghĩ về nó đang tác động mạnh vào tâm hồn niên thiếu để thấy cuộc đời chỉ là kiếp phù du một mai sẽ về với cát bụi.

Thầy Bích cắt ngang dòng tư tưởng của lũ học trò.

_ Tuổi trẻ tụi con phải biết cái này cái kia, nghĩa là cũng phải có cà phê, cà pháo, cũng lả lướt, bõ tèo... tuổi trẻ mà không có những thứ ấy thì buồn lắm à. Trong trường thì chịu khó hiền lành, còn ra ngoài thì chúng con tha hồ bay nhảy... chứ tuổi trẻ đừng như thầy...

Bọn con trai phá lên cười, "đại tướng" chăm chú nhìn nghe, Tùng thì đỏ bừng mặt chắc anh chàng đang nhột nhạt đây. Mấy ông khác kêu nhau í ới. Và buổi học chấm dứt nhanh chóng.

Thứ Năm 04/02/83

Không khí Tết thực sự bao trùm vạn vật, Xuân đến bằng tia nắng ấm sưởi xuyên qua lớp, bằng tiếng gió thủ thủ với hàng điệp đang thay lá, bằng những sáng còn se lạnh của gió mùa cuối đông và bằng những tiết học uể oải, thừa thớt.

Theo thông lệ của những ngày cuối năm, thời gian giáp Tết chỉ để dành cho sơ kết tình hình, văn nghệ vui chơi và liên hoan tạm biệt. Cả trường từ khối 10, 11 đến 12 rục rịch từ hơn tuần nay để tập dợt hăng hái. Nguyễn Du có truyền thống quý báu về văn nghệ cơ mà. Các tiết mục xưa nay đều phong phú, đặc sắc và một điểm cần chú ý là rất “hiền”, rất đa dạng, mang đặc điểm địa phương với Chàm, Thượng - kịch câm, hài kịch, vũ kịch, múa rối, múa dân gian, hát quan họ, nhạc trẻ... và nhanh chóng được ban giám khảo thông qua sau những lần tổng dợt chu đáo.

Năm nay nhà trường cổ động hăng say máu văn nghệ của các lớp để khai thác tài năng còn tiềm ẩn. Đội văn nghệ chính quy của trường được chỉ đạo của thầy trưởng khối -Minh Chánh- một vóc dáng cao gầy nghệ sĩ.

Người ta có thể thấy trên bản tin lịch trình tập dợt và hôm nay là hạn chót, mọi diễn viên ca kịch sĩ đều phải có mặt lúc này. Tiếng hát bắt đầu cất cao, bay vút, len lỏi qua những tầng cây, tường gạch, chui vào tai của các cô cậu đang bị "giam tuổi xuân mòn mỏi", vì thế có tên nào làm trọn bài kiểm tra Sử đâu, bắt buộc phải sử dụng hết giác quan: tay chép, miệng đọc, mắt nhìn và tai nghe âm nhạc. Tiếng ca vang lừng, nhộn nhịp dưới sân khiến bọn học trò chỉ muốn thoát ra khỏi lớp bay ngay xuống hội trường. Vài tay văn nghệ lớp đang lắc lư mơ màng, chú “quạ” phụ họa theo tiếng hát, Tùng ngồi ra vẻ chăm chỉ nhưng hồn thì đã gởi vào tiếng nhạc, “đại tướng” hân hoan chờ thời cơ trở tài. Tiếng trống báo giờ kết thúc sao mà quyến rũ, bà con A3 không ai có thể phân nản, phê phán.

Thứ hai 07/02/83 (25 Tết Quý Hợi)

Ngày nghỉ Tết đã chính thức công bố và giờ là khoảng thời gian vui chơi thoải mái,

tạm “thu dọn chiến trường”. Năm nay chẳng hiểu bọn học trò học cái gì ghê gớm mà tên nào tên ấy đều từ chối danh hiệu học sinh giỏi, tiên tiến vì thế kết quả học kỳ I cả khối 12 chỉ có 2 học sinh giỏi của 12A1 và 12A5 nhưng cuối cùng cũng bye bye luôn vì không phải đoàn viên, học sinh tiên tiến có thể đếm trên đầu ngón tay và học sinh yếu thì... “không thể mơ nổi”.

Trình độ học tập kinh khủng đến thế nhưng thiên hạ vẫn nhờn nhợt, âm ỉ, hết phong trào này sang phong trào khác. Họ ráo riết chuẩn bị cho tối trình diễn văn nghệ đặc sắc. Nhóc tì nào không được xem thì tiếc hùi hụi. Chao ôi, họ hát thật là hay, nhất là “Bài ca chưa viết hết lời” của tam ca T. Hằng, N. Bích, B. Loan. Các tiết mục múa Chàm, Thượng với xiêm y rục rờ. Chương trình phong phú vì có sự giúp đỡ của “gia đình bạn Dĩnh” như lời thầy Hồ Sơn phát biểu.

Khán giả ái mộ mong chờ mãi tiết mục “Con Cò” của 12A3 nhưng chẳng thấy, buồn 5 phút.

Buổi trình diễn kết thúc trong sự hoan hỉ nhưng mọi người chưa muốn ra về, phải chẳng còn nấn ná để trao vài câu hăm mộ với thần tượng hay thoáng băng khuâng vì hình bóng nào đó mới xuất hiện.

.....

Và đó cũng là mùa xuân cuối cùng chúng tôi còn được làm học trò hát, còn được ngồi bên nhau dưới một mái trường.

Thời gian xưa... đã xa rồi...

(trích trong nhật ký 12A3 do Hoa Dung & Phương Tuyền ghi chép về những ngày tháng xanh dưới mái trường Nguyễn Du thân yêu.)

Nguyễn Phương Tuyền
Virginia, Spring 2007